

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

สถานการณ์ ผู้สูงอายุไทย

พ.ศ. ๒๕๕๖

สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. ๒๕๕๖
WT120 ม686ส 2562

B0012521
bib:13399115789

SITUATION
THE THAI ELDERLY 2010

20
ส

สารบัญ

คำนิยามของ “ผู้สูงอายุ”	10
คำนิยามของ “สังคมสูงอายุ และ สังคมสูงวัย”	11
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2561	12

ส่วนที่ 1

สถานการณ์ทั่วไป	13
1.1 การสูงวัยของประชากรโลก	15
1.1.1 ประชากรโลกในปี 2018	16
1.1.2 ตัวอย่างผลกระทบจากการสูงวัยของประชากร	19
1.1.3 วันผู้สูงอายุสากล	23
1.2 การสูงวัยของประชากรอาเซียน	25
1.2.1 ประชากรอาเซียนในปี 2018	26
1.2.2 จำนวนและร้อยละของประชากรสูงอายุในประเทศอาเซียน ปี 2018	30
1.3 การสูงวัยของประชากรไทย	31
1.3.1 ประชากรไทยในปี 2561	32
1.3.2 การเกิดที่น้อยลง และอายุที่ยืนยาวขึ้น ทำให้ประชากรสูงวัยอย่างรวดเร็วมาก	34
1.3.3 แนวโน้มการสูงวัยของประชากรไทย	38
1.3.4 ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอายุของประชากรไทย	39

ส่วนที่ 2

การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของประเทศไทย พ.ศ. 2525-2561	41
2.1 ผู้สูงอายุกับการพัฒนา	43
2.2 การสูงวัยอย่างมีสุขภาพและอยู่ดีมีสุข	51
2.3 การสร้างความมั่นใจในเรื่องสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนและเหมาะสม	56
2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	59

ส่วนที่ 3

การทำงานของผู้สูงอายุ	61
3.1 ความหมายของ “ผู้สูงอายุที่มีงานทำ”	62
3.2 ตัวชี้วัดการทำงานผู้สูงอายุ	65
3.3 รูปแบบการส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุ	70
3.4 มาตรการต่างๆ ของภาครัฐเพื่อผู้สูงอายุในปี 2561	71
3.5 ภาครัฐ และเอกชน ร่วมมือกันส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีงานทำ	73
3.6 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	74

ส่วนที่ 4

สถานการณ์เด่นในรอบปี 2561 77

4.1 ผู้สูงอายุแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2561	78
4.2 ศิลปินแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2561	84
4.3 “สังคมสูงอายุ” ได้เป็นระเบียบวาระแห่งชาติ	87
4.4 รัฐบาลจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นเงินมากกว่า 66,000 ล้านบาทในปี 2561	90
4.5 ธุรกิจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	92
4.6 การแข่งขันกีฬาผู้สูงอายุในปี 2561	94
4.7 กลุ่มอาสาสมัครธรรม มีอายุครบ 10 ปี	96
4.8 ชิวเจตนา หรือ พินัยกรรมชีวิต (Living will)	97
4.9 นวัตกรรมเพื่อผู้สูงอายุไทย	98
4.10 การตื่นตัวของสื่อในเรื่องสังคมสูงอายุ	101
4.11 ผู้สูงอายุกับสื่อสังคมออนไลน์	102

ส่วนที่ 5

งานวิจัยเพื่อสังคมสูงอายุ 105

5.1 กลไกการส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุ ที่เป็นแรงงานนอกระบบ	106
---	-----

5.2 นโยบายการจ้างงานบุคลากรผู้สูงอายุ ในธุรกิจโรงแรมเครือข่ายไทย	108
5.3 การส่งเสริมการมีรายได้และการมีงานทำของผู้สูงอายุ ตามนโยบายภาครัฐ เพื่อสังคม (E6)	110
5.4 การถอดบทเรียนสถานประกอบการที่มีการจ้างแรงงานสูงวัย	112
5.5 การศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของการจ้างงานต่อเนื่อง ในสถานประกอบการ และทัศนคติของนายจ้างในภาคเอกชน	114
5.6 การขยายอายุการทำงานในภาคเอกชน ที่เป็นแรงงานในระบบในภาคอุตสาหกรรมชายส่ง ชายปศุสัตว์ ภาคอุตสาหกรรมโรงแรมและภัตตาคาร	116

ส่วนที่ 6

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับผู้สูงอายุในด้านต่างๆ 119

บรรณานุกรม	124
รายชื่อคณะทำงานฯ	126